

Σημείωμα Συντακτικής Επιτροπής

Το **τρίτο τεύχος** του περιοδικού Χωρο-Γραφίες (τομ.2 / αρ.2) περιέχει έξι ενδιαφέροντα άρθρα που αναφέρονται σε μεθοδολογίες ανάλυσης, τεχνολογίες χαρτογράφησης, ερμηνείες εξέλιξης του αστικού περιβάλλοντος, και δύο μελέτες γεωγραφικής ανάλυσης. Περιλαμβάνει δηλαδή άρθρα που αφορούν τόσο το φυσικό όσο και το ανθρωπογενές περιβάλλον, προσθέτοντας στα θέματα που αναπτύχθηκαν στα προηγούμενα τεύχη, νέες τεκμηριωμένες προσεγγίσεις μέσα στα πλαίσια των θεματικών περιοχών που δημοσιεύει το ηλεκτρονικό επιστημονικό περιοδικό μας

Το πρώτο άρθρο των **Ιωάννη Τσολακίδη, Μιχαήλ Δαβή, Νικολάου Κατσέλα**, επιστημονικών συνεργατών του Φορέα Διαχείρισης Λίμνης Κερκίνης, επικεντρώνεται στη μελέτη δασικών οικοσυστημάτων με τη χρήση δορυφόρων υψηλής χωρικής και φασματικής ανάλυσης, σε συνδυασμό με τα γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών. Δορυφόροι όπως ο δορυφόρος IKONOS με μέγεθος ψηφίδας 1m (συνθετική εικόνα) αποτελούν πλέον βασικό εργαλείο στην διαχείριση δασικών οικοσυστημάτων και αυτό οφείλεται στο εύρος πληροφοριών που προκύπτουν μέσα από την αλγοριθμική επεξεργασία των δορυφορικών εικόνων υψηλής ανάλυσης. Στη παρούσα εργασία μελετάται η συμβολή του δορυφόρου IKONOS στη μελέτη του παρυδάτιου δάσους της λίμνης Κερκίνης. Επιχειρείται μια προσπάθεια εκτίμησης του αριθμού των κορμών των δένδρων, με τη χρήση της σκιάς τους και εργαλείων όπως τον αλγόριθμο μη-επιβλεπόμενης ταξινόμησης ISODATA, της επιβλεπόμενης ταξινόμησης της μεγίστης πιθανοφάνειας (maximum likelihood), καθώς και εργαλείων χωρικής ανάλυσης.

Το δεύτερο άρθρο της **Λίλας Θεοδωρίδου** και **Γλυκερίας Καριώτου**, μελών ΕΠ του ΤΕΙ Σερρών, επιδιώκει να τεκμηριώσει τις διαδικασίες διαμόρφωσης και την χωρική λειτουργία τριών κεντρικών πλατειών στην πόλη των Σερρών χρησιμοποιώντας χαρτογραφικό, φωτογραφικό και αρχαιολογικό υλικό. Οπτικοποιώντας τις κατά καιρούς μεταλλαγές, από την ύστερη τουρκοκρατία μέχρι τις μέρες μας, επισημαίνεται η απάλειψη των ιστορικών καταλοίπων στις πλατείες Εμπορίου και ΙΚΑ και η διατήρηση της λιθόκτιστης αγοράς, η ανέγερση του μεγάρου της Εθνικής Τράπεζας και μια επιτυχής ανασχεδίαση κατά την δεκαετία του 1960 στην πλατεία Ελευθερίας. Με τη διατήρηση ορισμένων χαράξεων της παλιάς πόλης, τη συνύπαρξη μικροεμπορίου, κατοικίας και αναψυχής, η περιοχή της πλατείας Ελευθερίας μπορεί να θεωρηθεί ότι υλοποιεί πολεοδομικές τάσεις που επιζητούν την ανάπλαση των δημοσίων χώρων όχι με λειτουργική

απομόνωση, αλλά με ανάμειξη χρήσεων. Προτείνεται τέλος η εκ νέου ανάδειξη των τριών πλατειών, ως κόμβων ενός δικτύου δημόσιων χώρων, που σχεδιάστηκαν και λειτουργούσαν για πολλά χρόνια με μια συμπληρωματικότητα, προσδιορίζοντας ταυτόχρονα τον πυρήνα του ιστορικού κέντρου των Σερρών.

Το τρίτο άρθρο της **Δανάη Γκαϊφύλλια** τοπογράφου μηχανικού ΤΕ και **Πολυξένης Ηλιοπούλου** καθηγήτριας του τμήματος Τοπογραφίας του ΤΕΙ Αθήνας με τίτλο «Γεωγραφική ανάλυση της ανεργίας στο Ν. Ροδόπης» αναλύει τους παράγοντες που επηρεάζουν τη γεωγραφική κατανομή της ανεργίας στην περιοχή του Ν. Ροδόπης. Συγκεκριμένα, μελετήθηκε η σχέση της ανεργίας με χαρακτηριστικά του πληθυσμού, όπως οι τομείς απασχόλησης, το μορφωτικό επίπεδο, το φύλο και το θρήσκευμα, αλλά και η μορφολογία του εδάφους σε επίπεδο Δημοτικού Διαμερίσματος. Τα δεδομένα προέρχονται από επιτόπια έρευνα στους οικισμούς του συγκεκριμένου Νομού και από την Απογραφή Πληθυσμού 2001 της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Για την εξαγωγή των αποτελεσμάτων έγινε χρήση του στατιστικού ελέγχου Χ² και έλεγχος γραμμικής συσχέτισης μέσω του υπολογισμού των συντελεστών συσχέτισης Pearson r. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική σχέση της ανεργίας με την απασχόληση στους τρεις βασικούς τομείς (πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή), το φύλο, το θρήσκευμα και τη μορφολογία του εδάφους

Στο επόμενο άρθρο των **Χ. Παππά**, Μηχανικού Γεωπληροφορικής και Τοπογραφίας **Κ. Παπαθεοδώρου**, Αναπληρωτή Καθηγητή ΤΕΙ Σερρών και **Ιω. Φουντούλη** Αναπληρωτή Καθηγητή ΕΚΠΑ γίνεται μια εκτίμηση του πλημμυρικού κινδύνου για την πόλη των Σερρών, με την χρήση των Γ.Σ.Π και των GPS καθώς και τον υπολογισμό μορφομετρικών και υδραυλικών μοντέλων, σε μια οριοθετημένη περιοχή εντός της λεκάνης των περιοχών Αγίων Αναργύρων και Αγίας Βαρβάρας (στα ανατολικά και δυτικά της πόλης) και στην συνέχεια με την δημιουργία πλημμυρικών σεναρίων για την ίδια την πόλη. Για την ανάπτυξη του μορφομετρικού μοντέλου προσδιορίστηκαν σε κλίμακα 1:50.000, η ενέργεια λεκανών απορροής, η ενεργός κλίση, οι πλημμυρικές παροχές, ο δείκτης εδαφικής απώλειας και η στερεοπαροχή. Για την ανάπτυξη του υδραυλικού μοντέλου έγινε η χρήση της μεθοδολογίας του Hec-Ras σε κλίμακα 1:2.500 καθώς και μετρήσεις DGPS (διαφορικού GPS) για την αποτύπωση της γεωμετρίας του υδατορέματος των Αγίων Αναργύρων και την διασφάλιση της υψηλής ακρίβειας του μοντέλου. Τα σενάρια πλημμυρικής επικινδυνότητας βασίστηκαν

σε παροχές βροχόπτωσης με περιόδους επανάληψης 10-ετη, 50-έτη, 100-έτη των οποίων τα αποτελέσματα συμφωνούν με τα στοιχεία της πλημμύρας στις 18-6-2004. Επίσης έγινε δυνατός ο προσδιορισμός σημείων της κοίτης του υδατορέματος των Αγίων Αναργύρων, που εισέρχεται στην πόλη των Σερρών, στα οποία θα μπορούσαν να γίνουν παρεμβάσεις σε επίπεδο πρόληψης, αλλά και διαχείρισης ενός πλημμυρικού γεγονότος.

Στο πέμπτο άρθρο με τίτλο Inset Mapper: Ένα λογισμικό για το πρόβλημα της «Χωρικής Ασυνέχειας του Γεωγραφικού Χώρου» της ερευνητικής ομάδας των **Παπακωνσταντίνου Απόστολου, Βαρσάμη Δημήτριου και Σουλακέλλη Νικόλαου**, το ενδιαφέρον εστιάζεται στα ειδικά σχεδιασμένα λογισμικά για την Νησιωτική Χαρτογραφία. Το πρόβλημα της «Χωρικής Ασυνέχειας του Γεωγραφικού Χώρου» εμφανίζεται κατά την οπτικοποίηση νησιωτικών περιοχών γιατί τα νησιά που απεικονίζονται, είτε έχουν διαφορετικά μεγέθη, είτε είναι απομονωμένα ή έχουν πολύ μικρότερες διαστάσεις από την κυρίως περιοχή απεικόνισης. Σ' αυτήν την περίπτωση η κατασκευή ενός ενθέτου χάρτη αποτελεί την πιο ενδεδειγμένη χαρτογραφική λύση. Στο άρθρο αυτό αναλύεται το πρόβλημα της «Χωρικής Ασυνέχειας του Γεωγραφικού Χώρου» και παρουσιάζονται οι χαρτογραφικοί κανόνες και οι αλγόριθμοι που ενσωματώνονται στην εφαρμογή Inset Mapper (IM). Η εφαρμογή αυτή έχει σχεδιαστεί με στόχο να αποτελέσει μια χρήσιμη χαρτογραφική πλατφόρμα επιλογής τόσο της βέλτιστης χαρτογραφικής κλίμακας, όσο και της βέλτιστης θέσης πολλαπλών ένθετων χαρτών που απεικονίζουν νησιωτικές περιοχές.

Στο έκτο άρθρο του παρόντος τεύχους η κα **Mary Caravelis**, Επίκουρη Καθηγήτρια στο Barry University (Miami USA) διαπραγματεύεται ένα ενδιαφέρον θέμα, ότι δηλαδή η γεωγραφική σύνδεση δεν είναι πλέον απαραίτητη για τη συνοχή μιας εθνοτικής ομάδας. Στο άρθρο της με τίτλο "Creating Greek Ethnic Place in Miami, Florida" η συγγραφέας ισχυρίζεται ότι μέχρι πρόσφατα η πλειοψηφία της γεωγραφικής έρευνας ασχολούνταν κυρίως με εθνοτικές κοινότητες, γνωστές ως «εθνοτικοί γεωγραφικοί θύλακες», ενώ η έρευνα με «κοινοτήτες» που δεν είναι γεωγραφικά συνδεδεμένες βρίσκεται σε αρχικά στάδια. Τέτοια μη γεωγραφικά συνδεδεμένη κοινότητα είναι η ελληνική κοινότητα στο Μαϊάμι που μελετήθηκε από την συγγραφέα με διπλό στόχο: πρώτον τον προσδιορισμό της προέλευσης, ανάπτυξης και εξέλιξης της Ελληνικής Κοινότητας στο Μαϊάμι και δεύτερον, να περιγράψει με ποιον τρόπο οι ομογενείς συγκροτούν την παρουσία τους στο ευρύτερο περιβάλλον της πόλης. Διαπιστώνεται τελικά ότι γεωγραφική σύνδεση δεν είναι πλέον απαραίτητη για τη συνοχή της συγκεκριμένης εθνοτικής ομάδας και ότι εθνοτικά θεσμικά όργανα, όπως οι εκκλησίες, ενεργούν ως κέντρα κοινωνικής αλληλεπίδρασης, όπου τα μέλη που ζουν διάσπαρτα σε διαφορετικές περιοχές

μπορούν να συγκεντρώνονται για κοινές δραστηριότητες. Με τον τρόπο αυτό (και παρά την γεωγραφική τους αποσύνδεση) συγκροτούν και διατηρούν την εθνοτική τους ταυτότητα. Το άρθρο είναι δημοσιευμένο στην αγγλική γλώσσα με παράλληλη περίληψη στα ελληνικά.

Αγαπητοί αναγνώστες

Κλείνοντας το εισαγωγικό σημείωμα του 3ου τεύχους του περιοδικού ΧωροΓραφίες σας θυμίζουμε ότι για τα θεματικά πεδία που ενδιαφέρουν το περιοδικό μας, μπορείτε να ανατρέξετε στην αρχική σελίδα του ιστοτόπου μας.

Περιμένουμε την υποβολή νέων άρθρων, τα οποία σύμφωνα με την πάγια τακτική μας, στέλνονται χωρίς τα διακριτικά των συγγραφέων σε τουλάχιστον δύο κριτές. Καταληκτική ημερομηνία υποβολής άρθρων για το επόμενο (4ο τεύχος) είναι η **30η Ιουνίου 2012**.

Την υποβολή των προς κρίση άρθρων θα πρέπει να συνοδεύει δήλωση των συγγραφέων ότι το άρθρο δεν έχει δημοσιευτεί σε άλλο περιοδικό ή πρακτικά συνεδρίων και ότι στην περίπτωση της έγκρισης ηλεκτρονικής δημοσίευσης των άρθρων τους μεταβιβάζουν τα πνευματικά δικαιώματα δημοσίευσης.

Σέρρες 30 Μαρτίου, 2012

Η Συντακτική Επιτροπή